



DE OEN VAN EEN MILJOEN

(Kohle, Moos und Mäuse)

Klucht in drie bedrijven

door

BERND GOMBOLD

vertaling

Hub Fober

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE OEN VAN EEN MILJOEN – KOHLE, MOOS UND MÄUSE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **BERND GOMBOLD** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

- Sjoerd - landbouwer, die best wel 'n slok lust en dan tot rare fratsen in staat is
- Kate - zijn in feite goedmoedige wederhelft
- Hannes - hun beider zoon, 'n regelrechte oen, die 't werken niet heeft uitgevonden en heel wat andere dingen ook niet
- Oma - moeder van Kate, stokdoof, 'n tikkeltje dement, angstig en bijgelovig
- Henrik - eveneens de boerenstiel toegedaan, net zo dorstig als Sjoerd en, waar het betreft in dronken toestand kunsten uithalen, zijn evenknie
- Mien - zijn nogal pinnige en bazige echtgenote, die op de centen uit is
- Roos - hun nogal boertige pleegdochter, met zeer eenvoudig gebouwde hersens, naïef, maar ook goedhartig
- Marks - door vele wateren gewassen veehandelaar, die niet verder te vertrouwen is dan men hem ziet
- Wind - overijverig politie-agent, precies en zeer van z'n eigen capaciteiten overtuigd
- Dirk - inspecteur van de staatsloterij, accuraat en ietwat stijf, maar, onder invloed van alcoholische geneugten, zeer soepel wordend
- Roxy - frivole vertegenwoordigster van 't roodlicht-milieu, en ook dusdanig gekleed, temperamentvol en wetend wat ze wil

DECOR:

Het stuk speelt in de buitenlucht, het decor is voor alledrie de bedrijven eender en de toestand wordt beschreven, gezien vanuit de zaal. Zowel de linker als de rechter korte kant worden in beslag genomen door 'n eenvoudige boerenwoning, met 'n op- en afgang links en rechts achter, alsmede in beide woningen via de voordeur. In beide woningen zijn ook een of twee ramen, maar slechts één daarvan, namelijk in de rechter woning boven, dient geopend te kunnen worden. Voor elke woning staat 'n tafel met enkele stoelen en/of 'n bankje, afhankelijk van de beschikbare ruimte. In 't midden, tussen beide woningen, tegen de achterwand, 'n schuurtje. Tot de verdere aankleding, zoals bijvoorbeeld 'n paardehaam, 'n stapel houtblokken, bloembak etc., dient ook te behoren een melkbus, die bij de woning rechts staat. De ruimte links en rechts naast het schuurtje wordt opgevuld met struikgewas en/of bomen.

EERSTE BEDRIJF

Roos: (*zit voor de woning links, in de ene hand 'n knot breigaren, die op een stokje gewikkeld is, dat aan beide kanten genoeg uitsteekt om 't vast te kunnen pakken, in de andere hand het begin van de draad, weet zich geen raad*) Waarom moet uitgerekend ik ook altijd 't stomste werk doen?

Hannes: (*zit voor de woning rechts, pelt gekookte aardappelen in de schil, voor 't gemak geen al te grote, eet ze meteen op, spreekt met volle mond*) Maak je niet druk, bij mij is 't toch precies hetzelfde. Vader kan me nergens voor gebruiken en moeder zei dat ik, inplaats van haar voor de voeten te lopen, maar beter dit hier kan doen. Voorzichtigheidshalve heeft ze me ook 'n heel bot mes gegeven.

Roos: Nou ja, als ik ooit 'n man krijg, die al in staat zou zijn aardappelen te schillen, zou ik best tevreden zijn. (*op knot doelend, hulpeloos*) Maar dat me eerst maar eens iemand vertelt hoe ik dit probleem moet oplossen. 'n Streng van maken, zei ma, omdat 't garen eerst gewassen moet worden.

Hannes: Makkelijk zat. Hoef je die bol toch alleen maar af te rollen.

Roos: (*verachtelijk*) Heb je hem weer met z'n beschimmeld verstand! (*staat op, beschrijft in de lucht 'n ovaaltje van vijftig tot zestig centimeter*) Man, dat moet 'n ring worden! Zoiets ongeveer!

Hannes: (*met volle mond*) Is toch veel te moeilijk. Laat 't haar dan maar zelf doen!

Roos: (*'n stoel naar 't midden van de bühne trekkend*) Ik weet al wat. Kom eens hier, kun je me best bij helpen. Denk dat 't dan wel lukt. (*duwt hem de knot in handen, hij neemt 't stokje aan beide uiteinden beet, zij neemt 't begin van de draad in 'n hand, gaat pontificaal op de stoel zitten, met rug tegen de leuning*) Zo, moet je zien, ik houd 't begin vast en jij draait rondjes om me heen, Makkelijk zat.

Hannes: (*begint stuntelig rondjes om Roos heen te draaien, haar aldus met 't garen op de stoel vastbindend, bewonderend*) Toch wel 'n goed idee van je, Roos. Zo simpel, als m'n moeder zegt, ben je niet eens.

Roos: Als je maar wat weet. Voor taal en rekenen had ik op school weliswaar altijd 'n vier, maar voor godsdienst en handenarbeid toch maar mooi 'n zeven. Bovendien heeft de juffrouw vaak genoeg tegen me gezegd, dat ook 'n blinde kip zo af en toe wel eens 'n graantje vindt.

Hannes: Begrijp ik niet.

Roos: Ik eerst ook niet, maar dan vertelde ze me, dat ik de kip was en dat vond ik toch wel knap van d'r, nietwaar? Maar eh, loop eens 'n beetje harder, ik begin onderhand 'n lamme arm te krijgen.

Hannes: Hou de een dan met de ander vast. Je hebt er immers twee.

Roos: O nee zeg, wat ben jij toch 'n onmogelijke oen! Wordt die andere toch zeker ook nog lam! Moet ik pa ondertussen toch wel gelijk geven. Die zegt altijd, dat ik weliswaar achterlijk en dom ben, maar dat jij me daarin dubbel en dik overtreft.

Hannes: O ja, ik weet ook wel, dat ik beter ben dan jij. Mijn vader zegt bovendien ook nog, dat, als wij met z'n tweeën kinderen hadden, 't zulke prachtexemplaren zouden zijn, dat ze zonder meer 'n plaats in 't museum moesten krijgen.

Roos: Kinderen? Ik met jou? Kom nou Hannes! Nu bak je ze toch wel bruin hoor! Je denkt toch zeker niet, dat ik iedereen neem? Wat ik wil, is 'n heel rijke man, zodat ik me 'n apparaat kan kopen om garen af te wikkelen en strengen te maken.

Kate: *(op van rechts achter)* Met wat voor onzin zijn jullie nu weer bezig?

Roos: Dat ziet u toch, 'n streng maken! Hannes, je moeder kan al net zulke domme vragen stellen als jij.

Kate: Hou jij je brutale snater, ja! *(ontzet)* En dat garen gaat zo toch helemaal naar de filistijnen!

Roos: O nee, dat wil ma beslist niet. Ze moet 't zelf hebben.

Hannes: En ik help haar, zodat 't vlugger gaat. Maar 't idee is van Roos zelf, moeder. Best goed, nietwaar? Moet je eens proberen te onthouden.

Kate: *(ogen ten hemel)* O Heer, stuur eens 'n kluit hersens naar beneden! Waarom hebt u 't met die twee toch zo goed voorgehad toen u de domheid verdeelde! *(geërgerd)* Hannes, en hoe is 't met de aardappelen?

Hannes: Goed mam, waren hartstikke lekker!

Kate: Maar waarom is 't grootste deel nog ongepeld?

Hannes: Je hebt toch gezegd, dat ik net zoveel moest pellen, dat 't voldoende was voor 't eten. En meer kon ik er echt niet op!

Kate: Oh, jij uilskuiken! Hoeven "wij" dan soms niet te eten? En zie je niet, dat je Roos op deze wijze aan de stoel vastbindt?

Hannes: O ja? *(kijkt)* Dan had ze zelf toch ook wel wat kunnen zeggen, de slaapmuts! *(loopt nu in tegenovergestelde richting)* Zal ik haar wel weer losbinden. *(mopperend)* Is al 't werk voor nop geweest! Zulke moeilijke dingen zijn ook niets voor mij.

Kate: *(berustend)* Ik haal nu je ontbijt en dan ga je vader voor de vorm vragen of je 'm misschien kunt helpen. En als hij je dan weer wegstuurt, omdat je je te onnozel gedraagt, ga je maar 'n nieuw gat graven. *(Roos volgt intensief het afwikkelen, hoort verder niets)*

Hannes: Alweer? Iedere dag moet ik 'n gat graven en 't daarna weer dichtgooien! Zo langzaam begin ik me toch wel af te vragen, wat zoiets überhaupt voor zin heeft.

Kate: De zin ervan is, dat je, zolang je graaft, niemand voor de voeten loopt, *(afgaand in woning rechts)* en mij geen zenuwzinking bezorgt.

Roos: Je moeder is veel slimmer dan jij, geloof ik. Die zag tenminste meteen, dat je het garen ook om de stoel hebt gewonden. Je bent toch ook 'n eersteklas sufkop hoor!

Hannes: *(laat de knot vallen)* Doe je werk dan ook alleen en laat me met rust. *(gaat naar z'n plek terug)* Ga ik weer mooi aardappelen pellen.

Roos: *(kan niet loskomen)* Jij bent gemeen! Nog gemener dan je dom bent! *(roept achter zich, als 'n klein kind)* Mahaa, Hannes heeft me vastgebonden en wil me niet meer losmaken!

Mien: *(op van links achter)* Wat is dan nu alweer gaande? Kan men jou dan nog geen twee minuten alleen laten? Stomme oelie! *(begint haar los te winden)* En moet je dat garen zien! Je kost ons handen vol geld en geld hebben we niet!

Roos: *(verongelijkt)* Als die snuggermans me toch vastbindt...

Mien: Ik wil geen woord meer horen! Ga maar het kippenhok doen! En kijk uit, dat je me de eieren heel laat, want eieren brengen geld op!

Roos: *(aapt haar na)* En geld hebben we niet!

Mien: *(geeft Roos 'n oorveeg)* Hier, heb je wat voor dat astraint mondwerk van je! En nu hou je je kwebbel en maakt dat je wegkomt! *(Hannes zit Roos uit te lachen)*

Roos: *(huilend)* Alleen, omdat die daar me heeft vastgebonden! *(geeft Hannes 'n oorveeg)* Jij bent 't schuld en nu wil ik geen woord meer horen! *(af links achter)*

Hannes: *(wrijft over z'n wang)* Oei, die tikt niet meer goed, dat kalf! *(korte stilte, dan droog en luid)* Auwa! Ze heeft me geslagen, dat vertel ik aan m'n moeder!

Mien: *(garen opwindend)* Als we jullie zoveel slaag zouden moeten geven, als waarop je recht hebt, zouden we niet meer aan werken toekomen! En werk betekent geld en geld hebben we niet!

Kate: *(op uit woning rechts, met tablet, waarop ontbijt)* En haast je 'n beetje met 't ontbijt Hannes! Je vader is allang aan 't werk en wordt kwaad als je 'm te lang laat wachten.

Hannes: Moeder. Roos heeft me geslagen. Kijk maar! *(hand aan wang)* Hier zal wel vanalles gebroken zijn. Daar kan ik niet mee werken! Auwa!

Kate: Zul je 't ook wel naar gemaakt hebben! En eet nu! *(in zichzelf)* Van die jongen zou 't je niet goed worden! *(Hannes test met 'n vinger, en eraan likkend, de jam en honing)*

Mien: Beklaag je maar niet, Kate. Wat dacht je wat ik te stellen heb met Roos! Maar zeg, is die van jou vannacht ook zo laat thuisgekomen?

Kate: Half vijf was 't al! En ze stonden hier zó tekeer te gaan, dat de

beesten er in hun stal van wakker geworden zijn!

Mien: Is die van jou ook om drie uur met z'n zatte kop de tractor en ploeg komen halen?

Kate: *(knikt)* Zo vol als 'n emmer! En nu is hij natuurlijk weer onuitstaanbaar chagrijnig!

Mien: Wie 't bier heeft uitgevonden, moest opgeknoopt worden! Overdag krijgen ze hun bek niet anders open dan om te ruziën en 's nachts hangen ze de beest uit en verzuipen de halve oogst! En als je de tractor en ploeg gezien had! Vreselijk!

Kate: Die van ons precies zo. Hopelijk hebben ze niet weer de tuin van 't hoofd der school omgeploegd. Net als toen we Hannes en Roos van de school moesten nemen, omdat er, na twee jaar vierde klas, geen hoop meer bestond, dat ze nog verder zouden komen.

Hannes: Drie jaar, moeder. We zijn drie jaar op de vierde klas geweest. Je geheugen begint na te laten en dat komt beslist, omdat je al wat ouder wordt.

Mien: Die verdomde zuiperij! Kost handen vol geld en geld hebben we niet!

Sjoerd: *(op van rechts achter, nors tot Kate)* Zit je mij alweer over de hekel te halen tegenover anderen? Je hebt toch zeker nog wel iets anders te doen, neem ik aan!

Mien: Als je met die "anderen" soms mij mocht bedoelen, ik ben al weg hoor, want ik weet heus wel wat ik liever doe dan me dat scheel gezever van jou te moeten aanhoren. 's Nachts, als ze stijf staan van de drank, kunnen de vlegels nog wel eens 'n menselijk trekje hebben, maar overdag zijn 't onbeschofte karrehengsten! *(links af in woning)* Tot straks Kate. Ik ga nu eerst die drankwagen van mij uit z'n nest jagen.

Sjoerd: Hoe vaak heb ik je nu al niet gezegd, die van hiernaast links te laten liggen! *(Hannes is inmiddels stiekem onder de tafel gekropen)*

Kate: Overdag bedoel je! Maar 's nachts tussen vier en vijf, met 'n sloot bier in 't lijf, mogen we de ploeg toch wel eensgezind achter de tractor hangen en god weet wat voor kunsten uithalen! Wat hebben jullie vannacht om de verdomme uitgespookt?

Sjoerd: Zuivere mannenaangelegenheid, waar jij niets mee te maken hebt! Maar eh, vertel me liever eens waar dat lui varken van 'n Hannes uithangt.

Kate: Ik heb 'm net z'n ontbijt... *(rondkijkend)* Hannes, waar ben je? *(op 't tablet doelend)* Hij heeft er niets van aangeraakt.

Sjoerd: *(honend)* Daar, onder de tafel zit meneer! *(trekt 'm aan 'n been tevoorschijn)* En, waarom heb je nog niet ontbeten. verrekte luiwammes?

Hannes: Omdat ik niet weet of ik vandaag jam of honing op m'n brood moet doen. Ik was er nog over aan 't denken.

Sjoerd: Dan wacht even, zal ik je er 'n handje bij helpen! (*neemt vlug 'n stuk brood, doopt 't eerst in de jam, daarna in de honing, stopt 't Hannes in de mond*) Zo, hup twee en nu kauwen! En daarna ga je achter 't huis meteen 'n gat graven! Maar vandaag, voor straf, twee bij drie meter en minstens één meter diep!

Hannes: (*het stuk brood in de hand en kauwend*) Zo groot? Daar kun je warempel iemand in begraven!

Sjoerd: Kijk maar uit, dat ik er jou niet in begraaft! (*dwingend op rechts achter wijzend*) En nu wegwezen! Dat eeuwig geslampamper van jou komt me de nek uit! (*Hannes vlucht af, Sjoerd, op andere toon*) Zal ik je eens wat zeggen Kate? Vandaag doen we 't! We hakken de knoop door! Marks kan toch elk moment hier zijn voor de hond en dan moet 't maar gebeuren. 't Zal wel 'n paar centen kosten, maar dat moeten we er maar voor over hebben.

Kate: Gossie zeg! En eh, denk je echt, dat 'n veehandelaar als Marks de juiste persoon is voor zoiets?

Sjoerd: Ben ik van overtuigd! Marks heeft op dat gebied echt wel wat in z'n mars en ik vertrouw 'm voor de volle honderd procent. Hij moet uit die halfzachte banaan van ons 'n echte man maken. En ik weet toevallig, dat hij daarvoor over de juiste relaties beschikt. En daarom, ga naar binnen en leg de jongen z'n spullen gereed.

Kate: En als men ons vraagt waar Hannes is, wat dan?

Sjoerd: Makkelijk zat. Is ie voor onbepaalde tijd met vakantie.

Oma: (*inmiddels op uit woning rechts - altijd met stok en altijd wat warrig*) Waarop is garantie, Sjoerd?

Sjoerd: (*zuchtend*) Ook dat nog! (*wil haar terug in de woning duwen*) Kom kom, oma, dit is niets voor jou. Ga maar weer mooi naar binnen, jou kunnen we hier echt niet bij gebruiken.

Oma: Maar ik wil helemaal niet ruiken! Laat me los!

Sjoerd: (*schreeuwt in haar oor*) We kunnen je nu niet gebruiken!

Oma: Schreeuw toch niet zo! Ik ben immers niet doof! En waarom kunnen jullie me niet gebruiken?

Sjoerd: Omdat zo meteen de veehandelaar komt en 'n schietapparaat meebrengt om onze Bello uit z'n lijden te verlossen. 't Beest is ziek en er is niets meer mee te beginnen. En bovendien neemt Marks dan ook Hannes mee.

Oma: Niets mee te beginnen? Met Hannes?

Sjoerd: Met die ook niet, nee. Maar daarom hoeven we 'm nog niet meteen af te knallen, nietwaar.

Oma: Wat? Hannes afknallen? O heer in de hemel, de arme jongen! Ik

heb 't toch altijd al geweten... Dat moest ervan komen, want...

Sjoerd: (*haar afduwend*) Ja ja, 't is al goed. Ga nu maar mooi naar binnen, want als jij begint door te draven, wordt 't één grote puinhoop!

Oma: Wat? Begraven? Jullie willen de jongen begraven? (*afgaand*)
Owee, owee, ik heb 't zien aankomen! En dan ook nog in bruinbrood!
(*af*)

Sjoerd: Nieuwsgierige tante. Het evenbeeld van haar dochter.

Kate: Hé hé vriendje, zeg alsjeblieft niets over m'n moeder, ja!
Uiteindelijk hebben we aan haar onze bedoening te danken!

Sjoerd: (*bezwerend*) Zeker Kate, zeker, zeg ik toch ook niets van.
(*afgaand rechts achter*) Maar eh, leg nu wat spullen voor de jongen gereed. Marks kan d'r zo zijn.

Kate: (*af in woning rechts*) Of dat allemaal juist is, wat Sjoerd met Hannes voorheeft...

Mien: (*van links achter op met Roos, kwaad*) ...eens laten nakijken!
Volgens mij heb jij ze niet allemaal meer op 'n rijtje!

Roos: (*met hooivork*) Maar als ik 't toch zeg! Ik heb 't immers met m'n eigen ogen gezien! Die brutale vlerk van 'n haan zat bovenop onze beste kip en wilde dat arme beest platdrukken! 't Gebeurde vlak vóór me! En de kip ocharm keek al heel raar uit d'r ogen! (*trekt 'n grimas om te laten zien hoe de kip keek*) En toen dacht ik bij mezelf, wacht even, jij onbeschofte rekel, ik zal je, en toen heb ik 'm hiermee (*doelt op vork*) 'n dreun verkocht. Daarna trok hij nog even krampachtig met z'n poten en toen was 't gedaan. En als je maar weet, dat ik die kip 't leven heb gered.

Mien: Stom Jetje, onze beste haan heb je om zeep geholpen!

Roos: Maar hij wilde die arme kip toch in de vernieling helpen! Akelig, zoals ze met d'r ogen stond te draaien. (*trekt weer 'n grimas*)

Mien: Stuk onbenull! En waar moeten dan nu de kuikens vandaan komen, als de haan met z'n poten omhoog ligt? Kunnen we een nieuwe gaan kopen en die kost geld, en geld hebben we niet!

Roos: Ach zo, kuikens... Oké, maar dan hoeft hij toch nog niet meteen op zo'n arm beest te kruipen! Bovendien heb ik 'm niet echt gestoken, alleen maar even met de vork gestreeld, (*demonstreert 't*) kijk, zo, pats! Weet je, ik dacht eh...

Mien: (*verachtelijk*) Als jij begint te denken, mag men al meteen 't ergste vrezen. (*neemt haar de vork af, zet ze tegen het huis*) Kom hier met dat ding, anders gaat de rest van onze kippen d'r ook nog aan! Ga maar liever de houtblokken stapelen, die gisteren gezaagd zijn. Lopen we tenminste geen risico, dat er nog meer slachtoffers vallen! (*af links achter*) En graaf ook 'n gat, zodat we de haan tenminste begraven kunnen!

Roos: 't Is toch ook allemaal zo oneerlijk als wat! Ik wilde immers alleen maar die kip helpen! En nu moet ik ook nog 'n gat graven!

Hannes: *(op van rechts achter, dit gehoord hebbend)* Moet jij ook 'n gat graven?

Roos: Ja, voor de haan. Ik had 'm met de mestvork lichtelijk in slaap willen wiegen en nu heeft de arrogante herrieschopper de pijp, eh, de kukel aan Maarten gegeven.

Hannes: Bedoe je niet. Ik moet immers ook 'n gat graven. En maar liefst een van twee bij drie meter en één meter diep!

Roos: Jezusmina, zó groot? Heb jij dan ook 'n haan gestreeld?

Hannes: Nee. Maar m'n vader zei, dat ik moet uitkijken, omdat hij me erin wil begraven.

Roos: Dat meen je niet! Heb je dan soms ook op 'n kip gezeten?

Hannes: Zij weer! Hoe kan dat nou? *(is bezig brood en worst van 't tablet te nemen)*

Roos: *(beetje benauwd)* Wat doe je?

Hannes: *(af rechts achter, het eten in zijn zakken stoppend)* Wat te eten halen, maar daar hoeft vader niets vanaf te weten.

Roos: *(peinzend)* Wat raar. 'n Gat voor Hannes... begrijp ik niet.

Oma: *(op uit woning rechts)* 'n Ramp is 't, een regelrechte ramp! Ik heb altijd wel geweten, dat 't nog eens slecht zou aflopen met de jongen! Is van begin af aan 'n ongelukskind geweest! Owee, owee!

Roos: *(bezorgd)* Maar oma, wat is dan?

Oma: Onze arme Hannes! Hij is op de wereld gekomen tijdens 'n vreselijk onweer en toen wist ik al, dat hij geen gewone dood zou sterven.

Roos: Hoezo? Omdat hij 'n gat moet graven?

Oma: Precies. De hele dag laten ze 'm draven, de arme jongen. En nu willen ze 'm afknallen en dan begraven, omdat niets met 'm te beginnen is! Toen, bij dat onweer, wist ik 't al! Owee, owee!

Roos: Afknallen en dan begraven? Hannes? Niet te geloven!

Oma: Sjoerd heeft ongeluk over onze bedoening gebracht! Ik had er al 'n vermoeden van, toen Kate 'm voor 't eerst meebracht! Owee, owee! En toen, tijdens de inzegening van 't huwelijk, liet meneer pastoor ook nog de ringen vallen en wist ik heel zeker, dat 't mis zou gaan! En nu zie je wel waarop 't met Hannes uitdraait!

Roos: Wie had nu gedacht, dat die van hiernaast zo gemeen... *(hoort gerucht van achter rechts, kijkt)* Daar heb je 'm al met nog iemand anders! *(weer terug, oma naar binnen dirigerend)* Kom oma, gaat u maar weer naar binnen. Kunt u beter niet bij zijn.

Oma: *(afgaand)* Owee, owee, ik wist 't al tijdens dat onweer! Owee, owee!

Roos: *(zich vlug in 't schuurtje verbergend)* Eens zien, of ik zo misschien iets te weten kom. *(blijft door iets geopende deur afluisteren)*

Sjoerd: *(op van achter rechts, met Marks)* ...zoals gezegd, totaal geen doel meer met Hannes. Kate en ik worden horendol van dat jong, dus doe jij maar met 'm wat je goed lijkt. Hannes zelf heeft er nog geen idee van, maar ik ben ervan overtuigd, dat dit 't beste voor 'm is.

Marks: Oké, mij best. Maar dan zul je wel even in je zak moeten tasten, vriend, *(men ziet, dat Roos inmiddels op 't punt staat te niezen en zich terugtrekt)* want Roxy doet 't ook niet voor niks. Maar daar staat dan wel tegenover, dat zij 'm zal laten zien hoe de wereld in bepaald opzicht in elkaar steekt, o ja, want die heeft ervaring, dat vertel ik je! Je zult Hannes daarna niet meer terugkennen. *(nu Roos weer terug)* Maar wel mondje dicht tegenover iedereen. Dat zijn zo van die zaken, waar anderen niets mee te maken hebben.

Sjoerd: Luister hier, vijfhonderd euro wil ik het me wel laten kosten, eerlijk. Maar eh, ik hoop alleen, dat hij 't je niet al te lastig maakt, want Hannes is, ronduit gezegd, 'n echte stoethaspel hoor.

Marks: Maak je daar nu maar geen zorgen over. Ik weet best wel wat ik doe hoor. *(vanachter de bühne klaaglijk gehuil van 'n hond)*

Hannes: *(achter bühne)* Hou je gemak, stomme hond!

Sjoerd: Heb je 't nu zelf gehoord? De hoogste tijd, dat daar iets aan gedaan wordt. Ik neem aan, dat je het schietapparaat bij je hebt? Maar eh, ik wil niet toekijken, dat kan ik niet opbrengen. Weet je, ik heb 'm zelf grootgebracht. Haal Hannes er maar bij. *(oma weer verdwaasd op uit woning rechts)*

Marks: *(laat 't schietapparaat zien, 'n buis van ca. vier centimeter doorsnee en ongeveer vijfentwintig centimeter lang)* Hiermee gaat 't vlug en pijnloos. Merkt hij haast niets van.

Oma: Owee, owee, ik heb 't van begin af aan geweten! Hij brengt ongeluk over ons huis! Al vanaf 't moment dat de pastoor de ringen liet...

Sjoerd: Jij alweer? Ik heb je toch al eens naar binnen gestuurd! Moet je je nieuwsgierige neus per se overal insteken? *(haar weer afduwend)* Verdwij! Anders laat ik Marks zich ook nog over jou ontfermen.

Oma: *(af in rechts)* Al tijdens dat onweer toen, heb ik 't zien aankomen! Owee, owee!

Sjoerd: Marks, als je haar ook nog meeneemt, doe ik er vrijwillig vijfhonderd euro bovenop.

Marks: Ach wat, mijn schoonmoeder is precies 't zelfde. Zo zijn die nu eenmaal. Maar eh, om nog even op de zeugen terug te komen, die je me gisteren geleverd hebt: die waren veel te vet man en derhalve kan ik je er ook niet de afgesproken prijs voor geven. Tweehonderdvijtig

euro is echt 't uiterste.

Sjoerd: (*ongelovig*) Maar tweehonderdvijftig euro voor twee zware zeugen?

Marks: (*onverstoorbaar*) En omdat ik er vijfhonderd van jou krijg, ben je me nu tweehonderdvijftig euro schuldig.

Sjoerd: (*biljet tevoorschijn halend*) Ik heb alleen maar 'n vijfhonderd.

Marks: Geef je me dat toch. Het verschil van tweehonderdvijftig is dan voor die zeugen en zo zijn we quitte.

Sjoerd: (*rekent op z'n vingers*) Wacht eens, Ik geef je vijfhonderd en je bent me tweehonderdvijftig schuldig, dus dan blijven...

Marks: (*grist 't vijfhonderdje uit Sjoerd's hand*) ...tweehonderdvijftig euro over en die geef je me dan maar de volgende keer! Rekenen is niets voor boeren, dat moeten jullie aan ons veehandelaren overlaten.

Sjoerd: Nou ja, zal wel. Maar eh, nu regel jij dat eerst even met Hannes en die arme hond, ja? Ga ik ondertussen even iets nakijken, buiten op 't land. (*grinnikend, met gebaar van drinken*) Henrik en ik hebben 'm gisteravond weer eens van katoen gegeven. (*hem 'n hand gevend*) En eh, alvast bedankt zeg. 't Is altijd prettig zaken doen met mensen die eerlijk zijn en correct.

Marks: (*royaal*) Voor m'n beste vrienden doe ik haast alles. Maar eh, zou je er ook eens aan willen denken, dat ik de tienduizend euro, die ik je voor je nieuwe tractor geleend heb, zo stilaan wel eens terug wil zien?

Sjoerd: Maar zeker Marks, zeker. Ik denk er voortdurend aan, soms wel tweemaal op een dag!

Marks: (*droog*) Nou, dat is dan weer 'n geruststelling.

Sjoerd: (*in deur woning rechts*) Kate, breng je de spullen van Hannes? Kun je meteen afscheid van 'm nemen.

Kate: (*roept vanachter bühne*) Jahaa, ik kom achterom naar buiten.

Sjoerd: (*afgaand, rechts achter*) Hannes, kom 's even! Meneer Marks moet je hebben!

Marks: (*achter 'm aan*) 't Gaat echt heel vlug Sjoerd, ben maar niet bang.

Hannes: (*vanachter bühne*) Kom d'r al aan!

Roos: (*uit 't schuurtje komend*) Ze zullen Hannes toch niet echt... (*in open deur rechts roepend*) Oma, komt u even... (*terugwijkend, omdat oma al opkwam*) Oh, daar bent u al.

Oma: (*theatraal*) Owee, owee, nu is 't met Hannes gedaan! Z'n trieste noodlot werd de jongen al bij z'n geboorte tijdens dat onweer in de wieg gelegd.

Roos: (*angstig*) Denkt u dan dat ze Hannes met dat schietapparaat...

Oma: Verraad, ja ja! Verraad aan het eigen bloed! Owee, owee! (*vanachter de bühne komt het geluid van 'n huilende hond, daarna 'n doffe knal, dan stilte*)

Roos: O heer in de hemel, nu is 't gebeurd! Nu weet ik ook, waarom Hannes zo'n groot gat moest graven! Niet te geloven! Oma, hebt u 't gehoord?

Oma: Ja ja, hij was 'n tikkeltje gestoord, dat weet ik. Maar dat hij zo aan z'n einde moet komen! Owee, owee!

Marks: *(op van rechts, met 't schietapparaat nog in de hand)* Zo, dat was kort en pijnloos. Heeft er niet eens wat van gemerkt. *(roept nog even terug, achter zich)* Kate, maak 't niet te lang. Neem afscheid van je zoon, ik moet weer vertrekken. En begraaf de arme hond, voordat ie van de vliegen is vergeven. *(ontdekt nu oma en Roos, die zich star van ontzetting aan elkaar vastklampen)* Zo, en wat staan jullie hier te staan? Soms aan 't oefenen voor Siamese tweeling? Zorg liever voor 'n jonge klare. Ik heb m'n beulswerk verricht en dus recht op 'n borrel.

Oma: Owee, owee, 't is zover! Nu zijn wij aan de beurt! Ik heb 't zien aankomen!

Roos: Ooma, ik ben zo bababang! Dat is 'n momomoordenaar!

Marks: Ja zeg, zijn jullie nog normaal, om daar zo'n theater van te maken? Dat was toch 'n echte verlossing voor 'm. Als alle kneusjes zo humaan uit hun lijden verlost zouden worden...

Oma: *(hem met haar stok dreigend)* Als je maar met je vingers van me afblijft! Owee, owee, ik heb 't zien aankomen! Hij brengt vloek en schande over ons huis! *(afgaand in rechts)* Men hoede zich voor 't boze! Owee, owee!

Roos: En va..va..van mij blijf je ook af, dan za..zal ik ook van jou afblijven! *(afvluchtend links achter)* He..help, een moordenaar! Help!

Marks: *(ongelovig)* Als die nog normaal zijn, vreet ik 'n bezem! Maar 't zal me ook worst wezen. Drink ik m'n borrel wel ergens anders. *(af achter rechts)* Zal ik met dat onschuldig knaapje maar eens eerst richting Roxy rijden, hahahaha! Kate, ben je zover?

Kate: *(achter bühne, met tranen in haar stem)* Ga maar, hij zit al in de wagen. *(opkomend, tranen wissend)* Onze Hannes mag dan geen groot licht zijn, maar of dat nu de oplossing is... Over 'n zekere Roxy had Marks 't en die naam doet me nu niet direct aan 'n kloosterzuster denken.

Mien: *(op van achter links)* De beste haan die we ooit hadden! Komen we 'n nieuwe aan 't kopen en die kost geld, en geld hebben we niet. *(ziet Kate)* En Kate, wat is met jou?

Kate: Och Mien, onze Hannes...

Mien: Ken ik meid, ken ik! Met onze Roos is 't toch precies hetzelfde. Met dit verschil dan, dat 't een ouderloos veulen is, dat we uit medelijden bij ons hebben genomen. Maar als we hadden kunnen voorzien wat daar...

Roos: *(buiten adem op van links achter, ziet eerst alleen Kate)* Weet u niet waar..waar... *(ziet Mien, slikt)* Ha..Hannes... met 't schietapparaat! Ik heb 't gehoord!

Mien: Wat moet dat nu weer voorstellen zeg? En van opgestapeld hout en 'n gegraven gat heb ik ook nog niets gezien! Eerst de haan naar 't hiernamaals slaan en dan ook nog te beroerd om je werk te doen!

Roos: Maar, maar, ik heb 't schot zelf gehoord en Hannes, Hannes is nu...

Kate: Wat heeft ze dan nu alweer?

Sjoerd: *(opgewonden op van rechts achter, buiten adem)* Kate, Kate, kom vlug en breng 'n schop en 'n houweel mee! *(trekt haar mee af, rechts achter)* Maar haast je!

Roos: *(tot Mien)* Zie je nu wel, ze gaan 'm begraven! Die arme Hannes! Zomaar met 'n schietapparaat! Ik had gelijk! Nu wordt hij onder de grond gestopt, in dat gat! Zie je 't nu!

Mien: Hou alsjeblieft op met dat geraaskal en ga aan je werk! *(af in woning links)* Ga ik mijn heer gemaal eens 'n vuurtje onder z'n achterste stoken!

Roos: *(in deur rechts)* Oma? Oma, leeft u nog, of heeft hij u ook al... Oma!

Oma: *(op met 'n blik as en 'n krans knoflook)* Owee, owee, deze veehandelaar heeft ongeluk over ons huis gebracht, die draagt satan in zich, dat heb ik altijd al geweten! Hier Roos, hang deze knoflook aan onze deur en wrijf de deurstijlen met as in, dat helpt tegen het kwaad! Ik zal binnen ondertussen kaarsen aansteken en de rozenkrans bidden! *(afgaand)* Owee, owee, ik heb 't allemaal vooruitgezien!

Roos: Knoflook en as? Nou ja, als oma 't zegt, helpt 't ook. Zij heeft altijd gelijk! *(hangt de krans knoflook op, wrijft as over de deurstijlen)* 't Wordt er niet mooier op, maar wat moet, dat moet! En wat hier helpt, kan bij ons ook niet schaden. *(bewerkt nu de deurstijlen links en dan de hele deur)* Kan ik beter maar meteen de hele deur doen. Stel, dat hij ook nog op 't idee zou komen mij te halen. Zeker is zeker. Die veehandelaar heeft me echt wel lelijk staan aan te kijken! *(brengt vol overgave as aan, krabt, al doende, even terzijde met 'n duim aan haar neus, ondertussen gaat de deur open en komt Henrik op in borstrok, die dan 'n ferme veeg over z'n gezicht krijgt)*

Henrik: Ook goeiemorgen. Kun je me misschien vertellen wat dit moet voorstellen?

Roos: *(geschrokken)* Oei! Hemeltje, ik dacht al dat 't de veehandelaar was. Ben ik blij, dat jij 't maar bent! Wacht maar. *(is al bezig met haar vuile schort z'n gezicht af te vegen)* Weet je, nadat ze Hannes met dat schietapparaat z'n lampje hebben uitgeblazen, zijn ze 'm nu aan 't

begraven en daarom heeft oma gezegd, dat ik as op de deur moet smeren. Dat helpt namelijk tegen het kwade, zei ze.

Henrik: O zo, zei ze dat! En jij, geschifte oliebol, doet dat ook nog?

Roos: Heb je dan liever, dat de veehandelaar weer met z'n schietapparaat komt en jou ook nog...

Henrik: (*donderend*) Maak je onder m'n ogen uit en klets niet zo stom. Daar zou 't je toch niet goed van worden! En dat ook nog na zo'n nacht! M'n kop springt haast uit elkaar!

Roos: (*beledigd af, rechts achter, blik as blijft ter plekke*) Moet je 't zelf maar weten. Ben jij misschien wel de volgende!

Mien: (*op uit woning links, gooit 'm z'n kleren voor de voeten*) Weet je eigenlijk wel hoe laat 't al is? En zou je me misschien ook eens kunnen vertellen wat je vannacht hebt uitgehaald?

Henrik: Ik? Niets. Wat zou ik uitgehaald hebben?

Mien: Met de tractor en de ploeg, en dat 's nachts om drie! En in je portemonnee mankeren veertig euro. Heb je die alle veertig door je slokdarm gespoeld? Die eeuwige zuiperij van jou kost ons handen vol geld!

Henrik: En geld hebben we niet, dat weet ik onderhand wel. Maar ondertussen heb ik dan toch maar mooi 'n weddenschap gewonnen van die (*nikt op rechts*) ontielijke opsnijder daar!

Mien: Aha. En dan vertel me nu maar eens netjes wat...

Roos: (*op van links achter, met politie-agent en op 'm inpratend*) ...u mij zondermeer geloven, meneer de politie, met 'n schietapparaat, dat heb ik duidelijk gehoord! Eerst hebben ze 'm om zeep geholpen, toen 'n schop met houweel gehaald en daarna hebben ze hem begraven! En de veehandelaar, meneer de politie, de man die geschoten heeft, zei nog dat Hannes niets gevoeld heeft! En weet u, meneer de poli...

Wind: (*geïrriteerd*) Alsjeblieft Roos, hou nu eens even je gemak! Ik ben immers niet gekomen om naar jouw sprookjes te luisteren, maar voor heel iets anders.

Roos: (*opgewonden*) Maar 't zijn geen sprookjes! 't Is allemaal heel erg waar!

Wind: Stilte nu! In naam der wet! Ik zit verdorie midden in 'n onderzoek! Henrik, waar was jij vannacht?


Henrik: In bed, de hele nacht in bed. Mijn vrouw kan dat bevestigen!

Mien: Niets kan ik bevestigen! De hele nacht heeft hij getetterd, is vanmorgen straalbezopen thuisgekomen en heeft al ons geld erdoor gedraaid! En geld hebben we niet!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407



“Samenspelen” is ons motto